

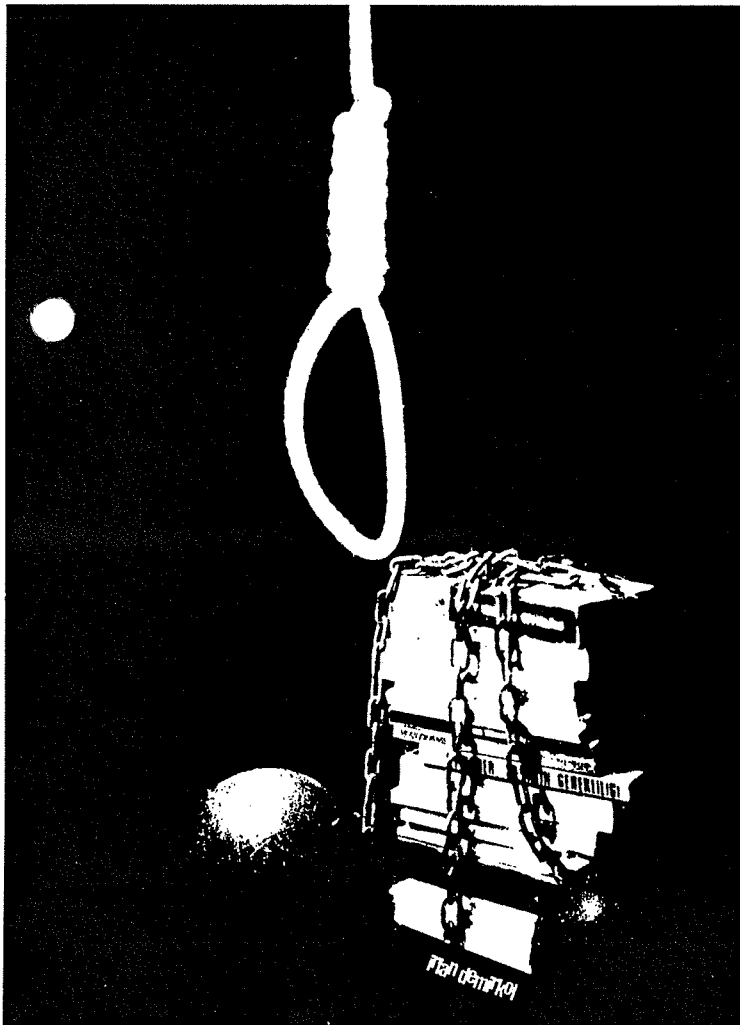
INFO TIJD INFO-TIJD INFO-TÜRK

NOVEMBER
1981

bulletin mensuel • monthly bulletin • maandelijks bulletin

61

6DE JAAR • PRIJS: 50 BF • JAARABONNEMENT: 500 BF • REKENING: 310-0148714-02
INFO-TÜRK - 13/2, CH.M.WISERPLEIN - 1040 BRUSSEL • TELEFOON: (32-2) 230 34 72
/24 UITGEVER: TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING • NO.WET DEPOT: 2198

Met dit nummer begint INFO-TÜRK zijn zesde publicatiejaar. INFO-TÜRK, uitgegeven door het collectief van turkse democraten in het buitenland, houdt de wereldopinie reeds vijf jaar op de hoogte van de politieke, economische, sociale en culturele ontwikkelingen in Turkije en gaf een beeld van de pogingen die ondernomen werden om een echt democratisch regime te installeren in de zuidoostelijke flank van Europa. Vooral na de militaire staatsgreep van 12 september 1980 concentreerde INFO-TÜRK zich op de overtredingen van de mensenrechten in Turkije, zoals massale arrestaties, foltering, doodstraffen, perscensuur, het verbieden van politieke en syndicale activiteiten en de nationale repressie tegen de Koerden.

INFO-TÜRK verschijnt regelmatig in het engels, frans en in het nederlands, en af en toe in het Duits, en wordt over de hele wereld verspreid. De enige bron van deze publicaties zonder winstgevend doel is de bijdrage van de democraten van Turkije en het abonneergeld van de lezer. Sedert de militaire staatsgreep zijn geldelijke bijdragen uit Turkije onmogelijk. Het is dan ook hieraan te wijten dat het collectief zich verplicht ziet, teneinde de publikatie te kunnen voortzetten, de prijs van het jaarabonnement te verhogen van 400 naar 500 BF.

Resolutie van de Raad van Europa over Turkije

Straatsburg (ITA) - Naar aanleiding van het debat over de toestand in Turkije nam de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa op 5 oktober 1981 volgende resolutie, nr. 757, aan.

"De Vergadering,

"Verwijzend naar zijn vroegere uitspraken over de situatie in Turkije, vooral naar zijn Aanbeveling 904 (1980) en zijn orders nrs 395 en 397 (1981) ;

"Nogmaals de nadruk leggend op de onverzoenlijkheid van de huidige situatie in Turkije met de voorzieningen van het Statuut van de Raad van Europa ;

"Van plan zijnd een standpunt in te nemen aangaande de kwestie van het lidmaatschap van Turkije bij de Raad van Europa tijdens het 3de gedeelte van zijn 33ste zitting, rekening houdend met de ontwikkelingen in dat land, vooral betreffende de huidige vooruitgang in het herstel van de democratische instellingen en het respekteren van de voorzieningen van de Europese Conventie van de Rechten van de Mens ;

"Nota nemend van Wet nr 2485 die voorziet in de oprichting van een Constituante, tesamen met de verzekeringen die het turks staatshoofd gaf, terwijl zijn oordeel opgehort wordt tot deze nieuwe instelling in werking treedt ;

"Bezorgd over de geruchten over foltering en mishandeling die ons blijven bereiken, terwijl we de reductie van de duur van de voorlopige hechtenis verwelkomen ;

"Richt zijn dringende oproep tot de turkse regering :

"-Om elke poging te ondernemen om te verzekeren dat het proces van het herstel van de democratische instellingen zo snel mogelijk voleindigd wordt, met het volle respect voor de vrije uitgedrukte wil van het volk ;

"-Een eind te maken aan alle foltering en mishandeling ;

"-Praktische stappen te ondernemen voor de progressieve restauratie van de rechten en de vrijheden voorzien onder artikel 15 van de Europese Conventie van de Rechten van de Mens ;

"-Geen personen uit te sluiten, die lid of vertegenwoordiger waren van een politieke partij vóór 11 september 1980, voor het kandidaatschap in de toekomstige parlementaire verkiezingen."

Nota's uit het Toelichtend Memorandum van M. Ludwig Steiner, waarop de Resolutie van de Raad van Europa gebaseerd is :

"Eén van de belangrijkste ontwikkelingen in Turkije sinds de meeting van het Comité van Politieke Zaken is ongetwijfeld het overgaan tot Wet nr 2485 aangaande de oprichting van de Constituante. Volgens mij ligt het eerste negatieve aspect in het lidmaatschap van de Raadgevende Vergadering. Men kan alleen maar het feit betreuren dat de wet bepaalt dat slechts diegenen lid van de Raadgevende Vergadering kunnen zijn die geen lid waren van een politieke partij vóór 11 september 1980. Met andere woorden : alle politieke krachten van het land zijn uitgesloten om deel te nemen aan de opstelling van de nieuwe grondwet. De huidige selectie van de kandidaten is een ingewikkeld proces waarbij de provinciale regeringen betrokken zijn en uiteindelijk de almachtige Nationale Veiligheidsraad.

"Met betrekking tot de problemen betreffende vrijheid en expressie is het spijtig dat het algemeen verbod van politieke activiteiten en commentaar nog steeds toegepast wordt op alle burgers van Turkije.

"Wat betreft de rechten en vrijheden waarvan geen afwijking is toegestaan volgens Artikel 15 van de Europese Conventie van de Rechten van de Mens, zijn er nog steeds klachten over foltering en mishandeling. In het bijzonder zijn 500 gevangenen in hongerstaking gegaan in de militaire gevangenis van Mamak in Ankara. De toestand van 6 van deze gevangenen zou "uiterst ernstig" zijn. Eén van de voornaamste doelen van deze hongerstaking is een einde te maken aan de slechte behandelingen. Daarbij komt dat het Internationaal Sekretariaat van Amnesty International een lijst doorgaf van 62 gevallen waarin sprake is van foltering die tot de dood leidde."

DE POLITIEKE TOESTAND

The Daily Telegraph kondigde aan dat in Turkije een presidentieel systeem zal ingevoerd worden en dat de eerste president Kenan Evren zal zijn. (M 1/10/81)

Cüneyt Arcayürek, een journalist met relaties bij de NVR, legde volgende verklaring af in verband met het "semi-presidentieel systeem" :

1. Het Algemeen Sekretariaat van het Presidentschap van de Republiek zou uitgebreid worden met Raadgevende Commissies.

2. Een Nationale Veiligheidsraad, voorgezeten door de President van de Republiek en samengesteld uit de commandanten van de strijdkrachten en het leger zal de opdracht krijgen de regering niet alleen eenvoudige raadgevingen te geven maar ook "strategische richtlijnen en bevelen".

3. De senaat zou afgeschaft worden en vervangen worden door een Raad van de Republiek van 50 tot 100 "wijzen", die belast zou zijn met de controle van de Nationale Vergadering.

4. Een Raad voor Staatscontrole, die onmiddellijk afhankelijk is van de President van de Republiek zou belast zijn met de directe controle van alle publieke instellingen, de administratie, de vakbonden en de democratische verenigingen.

5. De President van de Republiek zou bovendien belast zijn met de coördinatie tussen het Grondwetgevend Hof, de Raad van State en de regering, hij zou richtlijnen kunnen geven en een indirecte controle verzekeren.

6. Het aantal afgevaardigden van de Nationale Vergadering zou minder worden dan de 450 van vroeger. De president van de republiek zal de "Buitengewone Toestand" kunnen uitroepen, ondanks het tegengesteld advies van de Vergadering. Hij zal deze Vergadering kunnen ontbinden. (H 8/10/81)

Bij een bezoek van Evren aan de Landbouw-faculteit van Ankara werden buitengewone veiligheidsmaatregelen getroffen. In zijn toespraak verklaarde Evren : "Ik ben pijnlijk getroffen bij het zien van dit verdedigingsarsenaal. Ik ben zelfs een beetje beschaamd. Maar wat wilt U, de situatie in de wereld en in Turkije is evident... Deze maatregelen zijn echter niet genomen om de waarde die men hecht aan mijn leven, maar aan die van de verdediging van de staat." (DN 13/10/81)

De Nationale Veiligheidsraad benoemde een Raadgevende Vergadering van 160 leden. (M 16/10/81)

De politieke partijen werden ontbonden. (T 17/10/81)

300 van de 1623 burgemeesters van Turkije worden momenteel gevangen gehouden, de andere zijn burgers zonder etiket. (H 21/10/81)

Tijdens de plechtigheid ter gelegenheid van de bouw van de "Atatürk stuwdam" in Z.O.-Turkije, verloofde Evren een jongen die de Eufraat symboliseert en een 10-jarig meisje die de vallei van Harran voorstelt. Evren verklaarde dat de 2 kinderen in de echt zullen verbonden worden als de stuwdam af is. Hij schonk trouwens ook een uurwerk aan een kind dat kon zeggen wie hij was. (C, M 23/10/81)

De Raadgevende Vergadering werd geopend met de toespraken van Evren op 23 oktober 1981. (Voor meer details, zie Info-Türk van oktober '81)

De professor Sadi Irmak werd tot voorzitter verkozen van de Raadgevende Vergadering met een minderheid van 67 leden op 160. (H 28/10/81)

Ter gelegenheid van een onderhoud dat hij had met de burgemeesters van de steden van de 67 departementen verklaarde Evren dat het rechtvaardiger zou zijn dat deze ook zouden benoemd worden in plaats van verkozen zoals vroeger. (M 29/10/81)

De voorzitter van de Raadgevende Vergadering, Irmak, verklaarde dat het wenselijk is een "zacht presidentieel systeem" in te voeren met toenemende macht voor het staatshoofd, en dat de senaat gesupprimeerd zou moeten worden. (H 31/10/81)

STAATSTERREUR

Doodstraffen

Het aantal doodstraffen die in één maand tijd geëist worden bedraagt 266 :

- Het Militaire Tribunaal van Adana : 2 leden van de Revolutionaire Kommunistische Partij van Turkije, 17 leden van de Revolutionaire Weg, PCRT en van Bevrijding, 12 leden van het Front/Partij voor Volksbevrijding van Turkije, Revolutionaire Bevrijding (THKP-C), 21 leden van de Kommunistische Marxistische-Leninistische Partij (TKP-ML), de Revolutionaire Populaire Unie, THKP-C -Noodgroepen, Volksbevrijding (HK) en van Revolutionaire Weg (Dev-Yol). Een totaal van 52.
- Het Egeïsch MT : 6 leden van het Arbeider-Boeren Bevrijdingsleger (TİKKO), 4 van rechts, 5 leden van THKP-C / MLSPB, 20 leden van THKP-C de Revolutionaire Avant Garde van het Volk, 1 van Dev-Yol. In totaal 36.
- Het MT van Istanbul : 7 leden van de Unie van Revolutionaire Kommunisten, 7 van TİKKO, 8 sympathisanten van Çayan, 20 van THKP-C, een totaal van 42.
- Het MT van Diyarbakir : 20 leden van de Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK).
- Het MT van Ankara : 6 leden van Dev-Yol, 7 van Het Licht voor de Bevrijding, van de Arbeid, 7 van KAWA, 6 van het Leger voor Volksbevrijding, 30 van THKP/C Noodgroepen, 1 van rechts, 30 islamitische militanten. 70 in totaal.
- Het MT van Konya : 26 van rechts.

Anderzijds werden 3 leden van de Kommunistische Partij van de Arbeid (TKEP) voor het Egeïsch MT en 1 lid van de Progressistische Jeugd (İGD) voor het MT van Istanbul ter dood veroordeeld en hun dossiers werden overgemaakt aan het Militaire Hof van Cassatie.

Folteringen

- Şener Yıldırım en Aslan Tayfun Özkök, verdachten in het proces van Dev-Sol, (Revolutionair Links) voor het 2de MT van Istanbul, verklaarden dat ze gefolterd werden tijdens hun ondervraging.

- Het proces van drie politiemannen en een adjunct-commissaris, die ervan beschuldigd worden de gevangene Metin Aksoy door foltering gedood te hebben, begon voor het 2de MT van Erzurum. Aksoy, die op 22/9/80 aangehouden werd, stierf op 25/9/80. (C 4/10/81)

- Een rapport van Amnesty International aan de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, dat naar de turkse regering gestuurd werd, onthult dat 62 gevangenen om het leven kwamen door foltering en door de slechte behandeling in de gevangenis van Turkije. (C 4/10/81)

- Op het proces betreffende de moord door foltering van de uitgever İlhan Erdost, verklaarde de getuige İsmet Yalsinkaya, een leraar die eveneens gevangenis zit, dat hij gelijk met Erdost gefolterd werd in de gevangenis. (H 14/10/81)

- Oud-Minister van Staat, Tuncay Matarıcı, verklaarde op zijn proces voor de Hoge Raad op 13/10/81 dat de gevangene Mehmet Yıldız overleed op 13/9/81 en de gevangene Bayram Kocabaş op 21/8/81, beiden ten gevolge van de slechte behandeling in de gevangenis. (C 17/10/81)

- Het 2de MT van Ankara veroordeelde de adjunct-commissaris Enver Gökürk en 2 politiemannen tot 1 jaar gevangenis en ontzette hen voor 6 maand uit hun rechten voor het doden van de gevangene Hasan Asker Özmen door foltering !!! (C 17/10/81)

- Op het proces van de TKP-ML voor het 2de MT van Istanbul beweerde men dat Süleyman Cihan, lid van de organisatie, gedood zou zijn na zijn aanhouding. De procureur beweert echter dat Cihan tijdens zijn arrestatie gedood werd. Alle verdachten op het proces verklaarden trouwens gefolterd te zijn tijdens hun ondervraging. Het Hof besloot hen de medische controle te doen ondergaan. (C 25/10/81)

- Tijdens het proces van de Revolutionaire Jeugdvereniging voor het 1ste MT van Istanbul verklaarde men dat de voorzitter van de vereniging, Ahmet Necdet Ögütçü gefolterd werd tijdens zijn ondervraging en dat de sporen van de foltering geconstateerd en bewezen werden in het rapport van het militaire hospitaal van Gümüşsuyu

- Het Hof besloot het delict aan te geven bij het Krijgswetbevel. (C 25/10/81)
- De verdachten Baki Ahten en Ahmet Fazıl Ercüment, van het proces van Dev-Sol voor het 2de MT van Istanbul, verklaarden door de politie gefolterd te zijn tijdens hun ondervraging. (C 26/10/81)
  - De militaire procureur van Ankara stelde vervolging in tegen een adjunct-commisaris en een politiemann voor het folteren van een linkse gevangene, Haluk Mehmet Savaş. (C 26/10/81)
  - Gündüz Aydın, beschuldigde in het proces van Partizaan voor het 3de MT van Ankara verklaarde dat zijn vader en zijn moeder verdwenen zijn. (T 29/10/81)
  - Op 3 verschillende processen in Ankara staan in totaal 7 politieke gevangenen afzonderlijk terecht voor het doden van een rechtse kruidnagel. Gezien alle gevangenen hun misdaad bekenden tijdens de ondervraging is het duidelijk dat deze "bekentenissen" afgedwongen werden onder foltering. (C 28/10/81)

Processen

- De afgevaardigde van de Republikeinse Volkspartij (CHP), Sükrü Büttün werd in Çorum in hechtenis genomen. (C 1/10/81)
- Ankara : 73 leden van de vakbond Genel-İş, aangesloten bij DISK, werden ervan beschuldigd illegaal gestaakt te hebben op 2 mei 1980. (C 1/10/81)
- De advocaat Güldön Dönmez werd er door het Iste MT van beschuldigd de gevangenen aangezet te hebben in hongerstaking te gaan. (C 1/10/81)
- Izmir : 517 leraars, studenten of ambtenaren van de Egeïsche Universiteit worden ervan beschuldigd betrokken te zijn bij anarchistische acties. (T 8/10/81)
- De voorzitter van de Nationale Heilspartij (MSP), M. Necmettin Erbakan, werd opnieuw aangehouden op bevel van het Krijgswetbevel van Ankara. Hij wordt beschuldigd van "het maken van propaganda voor een islamitische staat", en dit door middel van cassettebandjes. (C 8/10/81)
- Erzurum : Het MT veroordeelde 22 verdachten tot in totaal 77 jaar gevangenis. Het MT van Diyarbakir veroordeelde 8 verdachten wegens separatisme. (C 15/10/81)
- Er begon een nieuw proces tegen Bülent Ecevit wegens belediging van de vroegere regering. De openbare aanklager vraagt voor Ecevit gevangenisstraf van 24 jaar. (H 15/10/81)
- Erzurum : 18 verdachten werden door de militaire tribunalen veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen 2 en 9 jaar. (H 16/10/81)
- Elbistan : 18 leden van de Revolutionaire Volksunie werden veroordeeld tot in totaal 69 jaar 11 maanden en 20 dagen gevangenis. (M 16/10/81)
- Erbakan werd vrijgelaten door een besluit van een krijgswethof. (M 18/10)
- Istanbul : het 3de MT veroordeelde 18 van de 23 verdachten van Dev-Yol en Dev-Sol. (C 18/10/81)
- Ankara : 9 militanten van Bevrijding staan terecht, men eist gevangenisstraffen van 5 tot 15 jaar. (C 23/10/81)
- De voorzitter van de Turkse Lerarenvereniging, (TÖB-DER), M. Gültekin Gazioğlu en zijn drie kameraden werden veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenis elk wegens "communistiche propaganda". (H 22/10/81)
- Izmir : Het Iste Egeïsch MT vraagt 15 jaar gevangenis voor elk van de 22 verdachten van de Weg van het Volk, wegens kommunistische propaganda. (C 24/10)
- Istanbul : 46 leden van Genç-Oncü en van HK staan terecht voor het Iste MT. (M-H 24/10)
- De voorzitter van de Vereniging van Architecten, M. Teoman Öztürk, en 9 andere beambten werden elk tot 2 jaar gevangenis veroordeeld voor het overtreden van krijgswetorders. (M 25/10/81)
- Gölçük : Ataman Kirgöz werd door het MT veroordeeld tot 6 jaar en 9 maand gevangenis voor belediging van het Staatshoofd en van de NVR. Yakub Oğuz werd veroordeeld tot 17 jaar gevangenis. (M 25/10/81)
- Ankara : Het proces van de KP van Turkije en van Dev-Yol begint in december. Ex-afgevaardigden Ertuğrul Günay en Temel Ateş zullen tevens terechtstaan. (C 28/10/81)

- Erzurum : 96 leden van PKK, Dev-Yol en HK staan terecht voor het 9de MT.
- Izmir : Het Egeïsch MT veroordeelde 14 leden van Dev-Yol tot in totaal 121 jaar gevangenis. (C 31/10/81)
- Volgens een officiële verklaring van 3 oktober 1981 in het dagblad Tercüman:
  - er waren 5792 terroristen-akties in één jaar. 3411 kwamen van links, 106 van rechts, 2340 konden niet geplaatst worden. Links/Rechts : 32/1.
  - de militaire tribunalen voeren 73 organisatie-processen, waarvan 55 van links (75,4%), 13 van separatistische organisaties (17,8%) en 5 van rechts (6,8%) Links/Rechts : 11/1.
  - In één jaar : 533 doden en 719 gewonden.
  - Er zijn momenteel 3731 personen in voorlopige hechtenis, 24.300 zijn gearresteerd en 1898 veroordeeld.
  - Alaattin Demir werd gedood tijdens zijn arrestatie in Artvin.

Diversen

Evren verklaarde in "The Economist" dat momenteel 14.500 personen gezocht worden en een deel hiervan zoekt een toevlucht in Europa. "The Economist" merkt op dat de generaals een centristische, kemalistische partij willen oprichten... (M-T 4/10/81)

4000 politiemannen werden in één jaar ontslagen. Volgend jaar zullen 10.000 politie-agenten aangeworven worden. 7500 personen namen deel aan de examens om bij de politie te gaan... (T 5/10/81, H 19/10/81)

Alle burgers zullen in een computersysteem opgenomen worden. Iedere familie zal een codenummer krijgen. (M 22/10/81)

Nieuwe massale arrestaties :

Ankara : 12 leden van Dev-Sol, 1.10
Niğde : 5 leden van Partizaan, 3.10
Elazığ : 10 linkse militanten, 2.10
Istanbul : 26 leden van TIKKO, 4.10
Ankara : 86 leden van Dev-Yol, 4.10
Tunceli : 19 linkse militanten, 15.10
Iskenderum : 45 militanten, 19.10
Uşak-İzmir-Afyon : 48 leden van Dev-Yol, 21.10
Diverse departementen van het oosten : 17 leden van Dev-Yol, 22.10
Elbistan : 160 linkse militanten, 27.10 (55 arbeiders, 32 landbouwers, 12 werklozen en slechts 18 studenten)

Persvrijheid :

- De uitgever van het weekblad Arayış, M.O.Nahit Duru, en de uitgever van een ander weekblad, Bakiş, M. Mehmet Kazim Kara, werden elk tot 50 dagen gevangenis veroordeeld voor het publiceren van artikels die tegen de regels waren opgelegd door communiqué 52 van de NVR. (M 1/10/81)

- M. Sadil Albayrak, uitgever van het dagblad Milli Gazete werd veroordeeld tot 16 maand gevangenis en 5 maand huisarrest voor zijn artikel. (M 3/10/81)

- De directeur van het cultureel centrum Çagdas Sahne in Ankara werd in hechtenis genomen. M. Aydin Gürpınar wordt ervan beschuldigd verboden publicaties in zijn bureel te hebben. (T 5/10/81)

- De bekende schrijver en gepensioneerd leraar Mehmet Basaran mocht niet naar Zweden vliegen. Ondanks het feit dat hij zijn dochter wou bezoeken die in Zweden ernstig ziek is zegden de autoriteiten dat het recht om te reizen hem reeds ontnomen werd in 1971 en dat ze hem niet konden toelaten te vliegen. (C 7/10/81)

- M. Erhan Tuzgan, uitgever van "Gençlik Dünyası", een jeugdblad, werd door het 3de MT van Istanbul veroordeeld tot 8 jaar en 9 maand gevangenis wegens kommunistische propaganda. (M 15/10/81)

- De uitgever van het weekblad Bakiş, Muharrem Şimşek werd aangehouden voor het overtreden van communiqué 52 van de NVR. (C 18/10/81)

- De bekende turkse socioloog Ismail Beşikçi, die reeds verscheidene malen gevangen gezet werd en moest terecht staan wegens zijn studies over de koerdische kwestie, werd opnieuw aangehouden. Hij moet terechtstaan voor het MT van Gölcük en wordt bedreigd met 25 jaar gevangenis. Hij wordt ervan beschuldigd de Europese opinie geïnformeerd te hebben over de toestand in de turkse gevangenissen toen hijzelf gevangen zat in Sakarya. (C 22/10/81)
- Het dagblad Tercüman, rechtervleugel, werd verboden door het krijgswetbevel van Ankara wegens "overtreding van de krijgswetorders". (H 28/10/81)
- De tiener Nazam Aycan werd veroordeeld tot 4 jaar en 2 maanden gevangenis door het MT van Konya voor het "propaganderen van het communisme". Een andere persoon, Seha Tosun, werd eveneens veroordeeld tot 3 jaar gevangenis voor dezelfde aanklacht. (C 28/10/81)
- De uitgever van het blad Sürekli Devrim, M. Ugur Tekin, werd door het 3de MT van Istanbul veroordeeld tot 7,5 jaar gevangenis en 2,5 jaar huisarrest wegens "kommunistische propaganda". (C 28/10/81)

Repressie in het buitenland

- De turkse regering gaf de Westduitse regering een lijst van 15 politieke activisten en vroeg om hun uitlevering. De Duitse regering weigerde dit te doen omdat de activisten bedreigd worden met de doodstraf in geval ze naar Turkije terugkeren. (M 3/10/81 - H 4/10/81)
- Saffet Kay werd door de turkse autoriteiten aangemaand zich over te geven binnen de maand wegens het uitvoeren van anti-turkse activiteiten in het buitenland. (M 4/10/81)

ARBEID

- De Ministerraad keurde het wetsontwerp betreffende collectieve overeenkomsten, stakingen en lock-outs goed, en men wacht nu op de bekrachtiging ervan door de NVR. (C 2/10/81)
- Het krijgswetbevel van Ankara is van plan een onderzoek in te stellen in verband met 12 patroons die werknemer zouden ontslagen hebben ondanks het verbod dat door de NVR opgelegd wordt. (C 2/10/81)
- De krijgswetauthoriteiten brengen 73 arbeiders, tewerkgesteld door de gemeente, voor een militair tribunaal, omdat ze staakten op 2 mei 1980. (C 6/10)
- Men kondigde aan dat het Congres van de Confederatie van turkse Vakbonden (TÜRK-İŞ) zal gehouden worden in april 1982. Türk-İş is de enige nationale confederatie die de militairen toelaten, dit vanwege zijn steun aan de junta. Maar deze collaborateurs-positie bracht een heftige reactie teweeg onder de aangesloten vakbonden. (C 6/10/81)
- Het 2de MT van het krijgswetbevel van Istanbul verwerpt voor de 2de maal het beroep voor de vrijlating van de aangehouden leiders van de Confederatie van Progressieve Vakbonden (DISK), die van de militairen activiteitenverbod kreeg. Anderzijds staan Abdullah Baştürk, de voorzitter van DISK en zijn 6 kameraden terecht voor het 2de MT van Ankara, voor het beledigen van de regering in een verklaring van 19 februari 1980. (C 6/10/81)
- De voorzitter van de Vereniging van Bankbedienden (Bank-Der), M. Mehmet Fethi Uygur zit gevangen in Istanbul. (C 8/10/81)
- Het aantal staatsbedienden in Turkije wordt op 1.504.000 geschat. Een staatsbediende op het laagste niveau kan een maandsalaris hebben van 11.088 TL (zowat 100 dollar), terwijl de huur voor een huis met twee kamers in de achterbuurt minimum 50 dollar bedraagt. (C 8/10/81)
- De Vereniging van Spoorwegaarbeiders, de Vereniging van Wegenaarbeiders, de Coöperatieve Arbeidersvereniging en de Vereniging van Dokwerkers deden een beroep op de NVR om de beslissingen van de Hoge Scheidsrechterlijke Raad te vernietigen. Volgens de vakbonden zorgde deze raad ervoor dat de arbeiders, in plaats van een salarisverhoging, per jaar zowat 30 tot 35.000 TL verliezen. (T 10/10/81)
- Na de slow-down in het inflatiepercentage en in de prijsstijgingen besluit de Hoge Scheidsrechterlijke Raad het percentage van salarisverhoging van

80% naar 75% te brengen, en de noodzakelijke herzieningen te doen in de overeenkomstige collectieve overeenkomsten. (DN 10/10/81)

- De voorzitter van DISK, Abdullah Baştürk en zijn kameraden staan terecht voor het 2de MT van Istanbul, voor hun I mei-akties in 1980. (H 14/10/81)

- De rechtskundige adviseur van DISK, Mw Okşan Yardima, is sinds 15 september 1981 in hongerstaking, uit protest tegen de slechte behandeling en de folterpraktijken in de militaire gevangenissen. Ze staat sinds 5 januari 1981 onder arrest in de vrouwengevangenis van Metris in Istanbul. (CMT/Flash 15/10/81)

- 5 arbeiders worden gevangen gehouden in de Beytoğ-tomatensausfabriek in Karacabey, omdat ze ijzeren staven tussen de wielen staken om de produktie te doen stoppen. (M 16/10/81)

- Men kondigde aan dat in 1982 de collectieve overeenkomsten van ongeveer 420.000 arbeiders hernieuwd zullen worden. In de loop van dit jaar hernieuwde de Hoge Scheidsrechterlijke Raad reeds de collectieve overeenkomsten van meer dan 530.000 arbeiders. Over het percentage van loonstijging voor 1982 zal beslist worden in november 1981. (H 21/10/81)

- Meer dan 650.000 arbeiders zijn clandestien tewerkgesteld in Turkije en kunnen niet genieten van de sociale zekerheid. Het huidige aantal arbeiders die van de sociale zekerheid genieten is 2.205.000, terwijl dit nog 1.405.000 was in '71. (G 23/10/81)

- De nieuwe VS-ambassadeur Strauss-Huppe bezoekt de voorzitter van Türk-İş, Ibrahim Denizcier, en hij prees de pogingen van de confederatie "om de democratie in Turkije te herstellen." (C 29/10/81)

- 13.000 arbeiders van de Gemeentelijke Administratie van Ankara protesteren tegen de houding van de Hoge Scheidsrechterlijke Raad, die hen verplicht te werken voor het salaris van maart 1979, dit ondanks het feit dat de inflatie sinds dan steeg met 200%. (C 31/10/81)

- De administratieve Raad van Türk-İş geeft een perscommuniqué uit aan het einde van zijn 3daagse meeting en verklaart dat de oprichting van de "Raadgevende Vergadering" een verdere stap is op weg naar het herstel van de democratie. (T 30/10/81)

SOCIAAL

- Terwijl het gemiddeld nationaal inkomen per capita in Turkije op ongeveer 1000 Amerikaanse dollar geschat wordt, kan een boerenfamilie van 7 personen in de landbouwstroken van de provincie Adana slechts 400 dollar verdienen, dat is dus 59 Amerikaanse dollar per persoon. (M 3/10/81)

- Het turks wetboek-comité beslist dat de preek die de rechter geeft aan bruid en bruidegom niet langer de zin zal bevatten "de man is het hoofd van de familie". (T 3/10/81)

- Volgens de telling van 1980 leven 19.645.000 van de 44.736.957 turkse inwoners in de steden. (H 4/10/81)

- Turkije is wereldkampioen op het gebied van verkeersongevallen. In 1980 gebeurden in het land 51.114 verkeersongevallen, 6.781 personen werden daarbij gedood en 37.195 gewond. De materiële schade wordt geraamd op 1.500 miljoen TL (ongeveer 12 miljoen dollar). (H 12/10/81)

- Het aantal personen die tewerkgesteld zijn of zelfstandig werken bereikte het aantal 15.310.000. Slechts 4.940.000 personen van deze actieve bevolking kunnen genieten van de sociale zekerheid, terwijl 10.370.000 dit niet kunnen. (G 13/10/81)

- De urbanisatiegraad in de Europese landen is het hoogst in Turkije met 10%. Ze wordt gevolgd door Albanië, Joegoslavië en Griekenland. Volgens de staatsplanningorganisatie zal in het jaar 2000 91,6% van de turkse bevolking in de steden leven. (T 14/10/81)

- Turkije heeft gebrek aan dokters. In 1981 worden 27.575 dokters tewerkgesteld in alle private en publieke ziekenhuizen van Turkije. Over het algemeen is elke dokter verplicht te zorgen voor 1710 personen. Deze verhouding stijgt echter tot 1 per 9.120 in de onderontwikkelde streek van Muş-Billis-Hakkari in turks Koerdistan, terwijl ze 1 op 590 bedraagt in de ontwikkelde streek van Istanbul. (H 27/10/81)

- De aktieve vrouwelijke bevolking van Turkije, tussen de 12 en de 65 jaar bedraagt 13.185.000. Van deze bevolking werken ongeveer 7 miljoen vrouwen in huishoudens, 5.400.000 op boerderijen, 530.000 in burelen en 235.000 in de industrie. (G 28/10/81)

DE EKONOMISCHE SITUATIE

- De geheime rapporten van het IMF en de Wereldbank voorzien de beperking van investeringsprojecten, de instandhouding van de groei op een cijfer lager van 4-4,5% en de overbrenging van de Publieke Economische Ondernemingen naar de privé-sektor. (M 3/10/81.)

- De privé-bankier Castelli verklaarde dat hij het intrestpercentage op een termijnrekening op 64% brengt i.p.v. de 62% van voorheen. Tijdens een reportage die uitgezonden werd op de ZDF verklaarde hij ook dat hij de middenklasse, die aan het ineensorten is in Turkije, nieuw leven gaat inblazen. (T 3/10/81)

- Volgens de statistieken van de 8 eerste maanden van 1981 (januari-augustus) overschrijdt de export van industriële stoffen voor het eerst de export van landbouwstoffen :

EXPORT IN DOLLARS	1980	1981	VERSCHIL
Industriële stoffen	601 miljoen	1.247 miljoen	%107,5
Landbouwstoffen	923 miljoen	1.233 miljoen	% 33,6
Mineralen	122 miljoen	129 miljoen	% 5,7
TOTAAL EXPORT	1.646 miljoen	2.609 miljoen	% 58,5
TOTAAL IMPORT	4.206 miljoen	5.811 miljoen	% 38,1
DEFICIET	2.560 miljoen	3.202 miljoen	% 25,-

2.040 miljoen dollar van de import gaan naar petroleum en petroleumprodukten. Heel de export dekt slechts 89% van de import aan petroleum en chemische meststoffen. (C 3/10/81)

- De publieke investeringen verminderen in 1982. Er zijn maar 7000 projecten meer in plaats van de eerst voorziene 8000. De voorziene investeringen dekken in totaal 1000 miljard TL. De publieke investeringen zouden in 1983 moeten dalen, tot rond de 5000, dit volgens de raadgevingen van de IMF en de Wereldbank. (M 6/10/81)

- De turkse lire daalde opnieuw in waarde ten gevolge van de aanpassing van de Europese deviezen. 1 DM komt nu overeen met 55,2 TL. (T 7/10/81)

- Alhoewel het economisch programma, aangeraden door het IMF en van kracht sinds 24 januari 1980, de leidende rol geeft aan de privé-sektor, bereikende private ondernemingen geen enkel succes wat betreft de beperking van de kostprijs, de kwaliteitsverhoging van de produktie, de nieuwe investeringen en de concurrentie op de Europese markten. (G 8/10/81)

- Minister van Industrie Şahap Kocatopçu verklaarde dat de industriële produktie niet kan stijgen door gebrek aan elektrische energie en door de hoge intrestpercentages van de banken. Alhoewel de jaarlijkse produktie van elektrische energie steeg van 2 miljard KW naar 27 miljard KW in 20 jaar, en men een produktie van 35 miljard KW voorziet voor 1983, kan de energie niet voorzien in de behoeften van de industrie. (T 11/10/81)

- De city-Bank verhoogt zijn kapitaal in Turkije met 10 miljoen Amerikaanse dollar. (M 11/10/81)

- Tussen januari en juli 1981 werden 198.430.000 dollars geïnvesteerd in Turkije als nieuw buitenlands kapitaal. 171.720.000 dollar daarvan was echter niet in buitenlandse deviezen maar in TL voor buitenlandse, niet-gewaarborgde leningen. (DN 6/10/81) (12/10/81)

- Men verklaarde dat het jaarlijks tekort in de huisvesting van Turkije 340.000 bedraagt. Binnen tien jaar zal het totaal tekort 3 miljoen bereiken. Om dit aan te vullen zou men 300.000 nieuwe woningen per jaar moeten bouwen. De nieuwe wet over de huisvesting die voor dit doel tot stand kwam kan dit jaar nog niet toegepast worden wegens een gebrek aan fondsen. (T 14/10/81)

- Als gevolg van de devaluatie van de TL besloot de Nationale Bank biljetten te drukken van 5000 TL. In 1946 was 1 dollar 1,32 TL waard, in 1960 9,05 TL, in 1970 was 1 dollar 15,15 TL waard, in 1980 87,95 TL. Momenteel, in 1981 komt 1 dollar overeen met 125 TL. Op de Europese markten wordt de dollar verkocht voor 200 TL... (H 10/10/81 - T 28/10/81)

IMMIGRATIE

- West-Duitsland is gekant tegen de toepassing van de vrije circulatie van Turkse arbeiders in de EEG-landen na 1986. De regering van Bonn neemt contact op met andere landen teneinde hen te overtuigen dit standpunt te delen.

(M 3/10/81)

- De Turkse regering zond zowat 465.000 schoolboeken in de Turkse taal, evenals 1.038 pedagogische films en portretten van Atatürk naar Europese landen waar Turkse migranten-arbeiders verblijven. Volgens de officiële cijfers zijn momenteel 996 leraars in Europa belast met het geven van Turkse lessen aan Turkse kinderen; er worden nog 126 meer aanstellingen verwacht.

(H 6/10/81)

- De Turkse ambassadeur in Bonn protesteert tegen een film over Turkse immigranten-vrouwen, uitgezonden door de ZDF. (Hürriyet zegt hierover: het was eerder een sex-rapport dan een film over vrouwenkwesties... (H 6/10/81)

- Het was de eerste verjaardag van de visa-verplichting die de Turkse burgers opgelegd werd door West-Duitsland. Ondanks deze maatregel blijft de Turkse bevolking in West-Duitsland toenemen wegens het hoog geboortecijfer. De huidige Turkse immigrantenbevolking in West-Duitsland bedraagt 1.462.442 personen, waarvan 577.820 mannen, 364.248 vrouwen en 520.374 kinderen. Hierbij komt dat het aantal kinderen, die nu in Turkije verblijven, en die naar Duitsland kunnen overkomen wanneer hun ouders dit wensen, op 400.000 geschat wordt.

(M 10/10/81)

- Het gemiddeld jaarlijks inkomen van een Turkse immigranten-arbeider in het Midden-Oosten wordt geschat op zowat 6.000 Amerikaanse dollar, en 135.000 Turkse arbeiders repatriëren jaarlijks 800.000 dollar. (T 12/10/81)

- Naar aanleiding van de druk die uitgeoefend wordt door de Duitse overheid keerden de laatste drie maanden ongeveer 6000 Turkse immigranten-arbeiders terug naar Turkije.

(H 21/10/81)

- De Duitse minister van Landsverdediging Hans Appel, verklaarde dat de manschappen in het Duitse leger zullen beperkt worden van 500.000 naar 300.000 in 1990 wegens de geboortendaling in dit land. Hij zei dat West-Duitsland moet nadenken over de mogelijkheid van het recruterende van de kinderen van de immigranten-arbeiders. De chef van de Generale Staf, Generaal Brandt, deelt zijn mening. (H 28/10/81 - M 29/10/81)

- De VDM Metaalfabriek in Hiddersheim, West-Duitsland, wordt bezet door zijn 1700 arbeiders die niet tevreden zijn met het compensatiebedrag dat hen moet uitbetaald worden bij de sluiting van de fabriek in 1982. Tussen hen zijn ook 1000 Turkse immigranten-arbeiders. (H 28/10/81)

- In de zeehaven van Hamburg werd de Turkse SS Marianne in beslag genomen door 30 Turkse matrozen die reeds 4 maanden niet betaald werden. (H 31/10/81)

BELGIË

- De burgemeester van Schaarbeek, Nols, verklaarde dat in het vervolg de inschrijving van nieuwe buitenlanders geweigerd zal worden. Hij wees tevens een verzoek af voor een onderhoud van de voorzitter van de Belgische Liga voor de Rechten van de Mens, om over dit onderwerp te praten. (M 4/10/81)

- Turkse en Marokkaanse immigranten slepen de affaire Nols voor het gerecht. (M 23/10/81)